

סגולה לשלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שקנא מפראהבישט זיעוועכי"א

סגולת הצדיק משטפנשט זיע"א
אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי
דברים
תשפ"ב

גליון
92

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

ימעט באכילה ושתייה

"אוכל תשברו מאתם בכסף ואכלתם וגם מים תכרו מאתם בכסף ושתייתם" (הרה"ק רבי אברהם) המלאך, כן גם ר' שלום שכנא (דברים ב'). ושתייה. ורגיל היה לומר: 'לעולם ימעט והוא מאריך ימים, סוס אכילתו מרובה וימיו אדם באכילה ושתייה. ואף על פי שאין ראייה קצרים'.

השלמות וציונים

1. ראה בספר שארית יהודה - דרך חיים תוכחת מוסר (דף נג:) בשם מרן הרה"ק מרוזין זי"ע בזה הלשון: איתא (משלי יג כה) "צדיק אוכל לשובע ופשו וטבטן רשעים תחסר", והיינו, כי עיקר אכילת האדם הוא להעלות הניצוצות הקדושים המתהווים בתוך המאכל. והנה הצדיק, כשלוך הדבר מאכל בידו לאכול אותו, אזי יתכן רצים אחריו הניצוצות הקדושים להעלותו, כי יודעין אשר זה השלום יעלה אותו, על כן אינו צריך לאכול הרבה, כי בהמעט שאוכל מוציא הניצוצות קדושים ומעלה אותן. לא כן הרשעים כים נגרש (ע"פ ישעיה נז כ) ובורח ממנו הניצוצות הקדושים יען יודעים אשר לא זאת שלא יתקן אותם עוד ילקקל אותן יותר, כי יעשה מצומח דומם, וכידוע. על כן בורחים ממנו הניצוצות הקדושים, וצריך לאכול הרבה ואינו שובע נפשו.

ווארט השבוע

אמונת חכמים

"ובדבר הזה אינכם מאמינים" (דברים א לב).

רבי שלום מפראהבישט נכד המגיד ממעורייטש היה חולה, והזכירוהו לרפואה אצל הרה"ק רבי פנחס מקאריץ. כעבור רבע שעה הזכירוהו שוב, אמר רבי פנחס 'איה האמונת חכמים שלכם!'

כתבי הרה"ק רבי ישראל שמעון קסטלניץ, בשם רבי מרדכי חיים מסלאנים זי"ע

תיקון חצות של הרבי מפראהבישט

"כי תבאו לראות פני" (הפטרות דברים).

סיפר הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורה כי [בעת אשר היה אסור הרה"ק בעל התניא בבית הסוהר] הרה"ק רבי שלום מפראהבישט זי"ע אמר פעמיים תיקון חצות, פעם אחת על חורבן בית המקדש, ופעם שניה על כך שהרה"ק בעל ה'תניא' זי"ע נלקח ל'תפיסה'.

כ"ק אדמו"ר מפריסוב שליט"א - הלקח והליבו, עמ' 138

2. אמנם ראה מה שסיפר הרה"ק רבי יצחק מהויסיאטין זי"ע בדברות קדשו (שיח יצחק, י' אלו תשכ"א), על אחד מצדיקי אותו הדור שלא ירד לסוף דעתו של הס"ק מרוזין זי"ע למה הוא מתנהג בגינוני המלכות, ושאלו הלא בגמרא איתא 'כל העולם ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני דיו בקב חרובים וכו'. והשיב לו הס"ק, אדרבא משם ראייה שצדיק הדור צריך להתנהג בהרחבה. דהנה לפרנסה יש ג' לשונות בלשון הקודש: מזון, פרנסה, ולכללה, וכל אחד פירושו פרנסה בהרחבה יותר מחבירו. 'מזון' הוא המדרגה הפחותה, כי מזון פירושו בצמצום, רק אכילה ושתייה כדי חייו, ופרנסה פירושו גם שאר כל צרכיו כבגדים וכלים, וכלכלה הוא עוד יותר מזה. וזהו פירוש הגמרא 'כל העולם ניזון' פירוש מקבל שפע בצמצום, ולמה זה, 'בשביל חנינא בני' שבייל - היינו דרך, פירוש דרכו של חנינא בני גורמת לכך, שמסתפק במועט ודי לו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת, ומחמת זה כל העולם ניזון גם הוא בדחקות, כי העולם מתנהג כפי הנהגת צדיק הדור, מה שאין כן אם הצדיק מתנהג בהרחבה, אזי הוא גורם גם כן שפע רב והרחבה לכל העולם. עכ"ל.

וראה בספר כנסת ישראל (דף י"א ע"א) שהביא דברים אלו בשינוי קצת, וזה לשונו: 'כל העולם ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני' לו בקב חרובין, שבייל הוא לשון צמצום וזהו כוונת מאמרם ז"ל על מה 'כל העולם ניזון בשביל', הוצה לומר 'בצמצום', משום ש'חנינא בני די לו בקב חרובין' היינו שצדיק הדור צריך להתנהג בדרך עשירות בכדי להמשיך השפעה להעולם. וה' חנינא שצדיק בחינת צדיק הדור, אם מתנהג עצמו בעניות אינו ממשך השפעה, עלך כן גם העולם בעניות. ואמר על זה מרן הרה"ק בנו [רבי אברהם יעקב] מסאדיגורה זי"ע ראייה מה דאיתא בתוס' במסכת גיטין דף יב, דכתבו דשם מזונות הונח רק למאכל, ופרנסה הוא שם הכולל לכל צרכי האדם מזונות וכסות ושאר צרכים, על כן אמרו ז"ל 'כל העולם ניזון' לבד רק מזונות.

2. ראה עוד שם (פר' נשא, דף מג:) בזה הלשון: הנה שמעתי בשם הקדוש ר' יודל מפאטיק זצלה"ה שהשיב לחכם אחד ששאל אותו למה בברכת המזון הוזהר דאורייתא אין מברכין כל כך במסירות נפש כמו בתפלה אף שהיא דרבנן, והשיב לו כי התפלה הוא קודם אכילה, וברכת המזון הוא אחר אכילה, על כן אי אפשר במסירות נפש כל כך. וזה שכתוב אני אמרתי "ואכלת ושבעת וברכת את ה'" והם מדקדקים על עצמן שלא יאכלו רק כזית וכביצה בכדי שיכולו לברך במסירות נפש, ודברי פי חכם חן. וכעין זה הובא בספר דגל מחנה יהודה השלם (פר' נשא, ד"ה ישא ה' פניו אליך וישם): אמר רבינו הקדוש רבי אברהם מקנענהייטש זי"ע, בברכת כהנים "ישא ה' פניו אליך" (במדבר יז כו), והזכיר מאמרם ז"ל במסכת ברכות (כ: פ:) "וכי לא אשא פנים לישראל, שכתבתי להם בתורה (דברים ח ז) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך והם מדקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה'. וביאר שהוא ממש מדה כנגד מדה, דכיון שבעת שאין להם לפעמים רק כזית, מכל מקום הם מברכים על המזון, על כן השי"ת נושא להם פנים בברכו אותו בשלום כאמרו "ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום" שיהיה להם לאכול לשבעה, וכדכתיב בפרשת בחוקותי (ויקרא כו י-י) "ואכלתם לחמכם לשובע ונתתי שלום בארץ", וכדכתיב (תהלים קמו ד') "השם גבולך שלום חלב חטים ישיביעך", וכדפירש"י ז"ל בפרשת מקץ (בראשית מא ב) דבימי השובע הבריות נראה יפה זו לזו, שאין עין צרה בחברתה', והיינו שלום, ודברי פי חכם חן. ואז הוסיף הגאון רבי ישראל לנדא זצ"ל שיומתק בזה גם מאמר המפורסם בשם רבינו הגדול והקדוש מהרי"צ הזקן מסטרעטין ז"ל שם מדקדקים בעצמן שלא לאכול יותר מכזית, כדי שיוכלו לברך במסירות נפש כידוע,

פרק מ"ג
המשך מגיליון 90

הנהגות פראהבישט

הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספריתלמידי הבעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוזיין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

הנהגות ישירות וסדר היום מפראהבישט שנדפס מחדש בבוקרלין שנת תשנ"א

עוקב נדיר, מסדר הנהגות הרשב"א פראהבישט, שנדפס בשנת תר"א בטשטרובניץ

הנהגות פראהבישט מהדורת מכון 'קדושה ומלכות' שע"י איגוד התבודות 'ורכי שמואל' מיסודו של מרן הגה"צ מוה"ש טוביאס זצוק"ל, תשע"ט

כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהִשְׁתַּלֵּשׁ בְּשִׁלְשֵׁי דְבָרִים: בְּמַחְשְׁבָה, דְּבוּר, וּמַעֲשֵׂה. נֶגְדַּ נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשִׁמָה שְׁלוֹ. וּמִזָּה כְּמַעֲט מֵלֵא הַזְהָר וְהָרֵאשִׁית חֲכָמָה. פְּדֵי לִקְשֵׁט אוֹתָם, שְׁיִנְכְּלוּ לָבֵא לְפָנָיו יִתְבַּרְךְ בְּטַהֲרָה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְּנָה לָךְ בְּטַהֲרָה.

שלמות שלום - השלמות וציונים

יהיה ה' אחד ושמו אחד" (זכריה יד ט), וזהו בנין קומת השכינה ובנין בית המקדש. והנה צריך להשכיל עוד ולהבין הענין הטוב איך ובמה יכול הצדיק להעלות הניצוצות הקדושים ממקום האפל אל האור הצח ומצוחצח הנה כתיב (בראשית א ב) "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" מאמר הזה למד דעת את אחד העם צדיק הדור איך לבקש מזור ותעלה לרוח נדכאים ונפזרים בעומקא דתהו"ר להעלותם משם ולהביאם למקום הקדוש פנימה היינו. 'ורוח אלקים' מרמז על נשמת צדיק הדור הנקראת 'רוח אלקים' כמבואר בכתבי האריז"ל (ספר הליקוטים, וירא יח) היינו שה' מתהלכת בין החיות וניצוצות ההם במורד המדרגות מקים חשון ואפל הנקראת 'מרחפת' שהיא אותיות 'מת רפח', רוצה לומר רפ"ח ניצוצות שהיו בבחינת מת ומקום הוא בעומקא דתהום רבה שבו ינהרו ויקונו כל הניצוצות שוכני בתי חומר אשר בבור הזה ומשם יעלה את הגולה כל הנלווים אל נפשו ויביאם אל פני המים המרומוז על מקור הכל עלמא דחירות וזאת לדעת כי מקום זה הוא מסוכן מאוד לנפש הצדיק להכניס שמה כי צריך זהירות יתירה ושמירה מעולה, וכולי האי ואולי יכול להיות שישתקע שם בתינוב וזוהמת החושך והצלמות אשר בעולם ההוא כי שם ירדה הזוהמה הגסה והמגושמת ביותר מכל והיא סכנה גדולה ונופל הצדיק, אמנם הצדיק האמת ישם נפשו בכפו תמיד למסור נפשו רוחו ונשמתו ממש בעבור דרך וגבול להט החרב המתהפכת על מקום מת וצלמות לברר ולקבץ משם כל ניצוצי הקדושה להאיר להם נתיב ומסלול ב"נתיב לא ידעו עיט" (אייב כח ז) והכל בעבור כבוד שמו יתברך ככדי שיתגדל ויתקדש שמייה רבה וזה מצאנו גם כן באברהם אבינו ע"ה דכתיב (בראשית יב ה) "ואת הנפש אשר עשו בחרן" ופרש"י ז"ל אברהם שיגיד האנשים שרה מגיירת את הנשים ומעלה עליו הכתוב 'כאלו עשאו' וצריך להבין מה החרדה הגדולה הזאת שמפני שיגירום יחשב להם כאילו עשו את האדם ממש, ומה העבודה הזאת להם לשם ולתהלה, האם תכבד העבודה על הצדיקים להטות גבר על אורחות חיים. אמנם לא הכוונה האמיתית להבאים בסוד ה' משכילים כי הם ישיכילו ויבינו המכונן בזה, כי האנשים החטאים האלה בנפשותם הם מגואלים ומתועבים בזהמת הקליפות המתועבות החזקות ואתם אחוזות נחלתם בעומק עכור הנ"ל עומקא דתהום רבה מרוב התעבות והשקיצים אשר ישקצו את נפשותם בכל התעבות אשר שנה ה' אלקים והרחיקם מפניו להיותם משוקעים שמה את כל אלה עשו אנשי הארץ ההוא ויסעו מקדם, מקדמונו של עולם, וישבו בחרן בין הקליפות אשר במקום ההוא ויאחזו בהם כמבואר בכתבי האריז"ל (שער הפסוקים פר' לך) והיו משוקעים שם עד בא אברהם ושרה ומסרו נפשותם על קדושת שמו יתברך והשליכו נפשם מנגד לצלול במצולות ים בעומקא דתהום רבה ויבואו עד חרן היא מרחפת כנ"ל ויתנו אות מלחמה לד' וירעו במחנה הקליפות בקול ענות גבורה בעוז ותעצמות וישמו נפשם בכפם על כבוד מלכותו שיתגדל ויתקדש שמייה רבה ויכניעו הקליפות וישפילו ויוציאו יקר מזולל את כל נפש חיה מקורם הקדושה וניצוצות הקדושים אשר היו בגולה וינטלם וינשאם להשיבם אל מקורם ויבאהו תחת כנפי השכינה אם כל חי ולזאת מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו כפרש"י ז"ל כי באמת מסרו נפשם ורוחם ונשמתם עליהם עד הביאם אל מקומם לחסות בסתר עליון. ובכתבי האריז"ל (עץ חיים שער הכללים פ"א) מזהיר למסור נפשו בשעת נפילת אפים ומבינים העולם שהוא לקבל על עצמו ליהרג על קדושת ה', ובאמת זה אינו מסירות נפש כי אם מסירות הגוף, כי רק הגוף נהרג והנפש הלא תנשא עוד למעלה למעלה בגלל הדבר הזה, ואיך נקרא זה מסירות נפש. אמנם כוונתו גם כן על מסירת נפש כנ"ל לרדת במחשבה שבמוחו והרהורא דליבא עם נפש רוח נשמה שלו בעומק הקליפות להעלות משם ניצוצות הקדושים אשר היא באמת סכנה גדולה לנפש רוח ונשמה של הצדיק כנ"ל, והצדיק עושה זאת שיתגדל ויתקדש שמייה רבה, זהו סוד נפילת אפים וסוד שירת הכלים. עכלה"ק.

'כי אדם צריך להשתלש בשלשה דברים, במחשבה דיבור ומעשה' וכו'. וכן מצאנו הרבה בספרי המקובלים. ובמשנת מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע ובספרי תלמידיו הקדושים זי"ע הובא רבות ענין יחוד המחשבה עם הדיבור, וכמו שכתב בספה"ק כתר שם טוב (סי' רעט, הובא בבעל שם טוב עה"ת פר' נח אות פז) בזה הלשון: המחשבה הוא כלי להשכל, וכן הדיבור הוא כלי למחשבה, וכשהוא מדבר בלי כוונה הוא שבירת הכלים שאין חיות בכלים. וכשהוא מפשיט עצמו מהגשמיות, שהוא הגוף והכלי שלו, אז יכול לראות הפנימיות הכלי דהיינו החיות והאורות של אותיות. כשהוא מפשיט עצמו מגשמיות ומלביש עצמו בתוך דיבורים, אז הוא דבוק בבואר יתברך שהוא מלושב בתוך הדיבורים, ויראה שלא יכול ממחשבתו ויחזיק עצמו להעלות למעלה. עכ"ל.

וראה בצוואת הריב"ש שכתב בזה הלשון: אם אדם מתפלל ויש לו מחשבה אחרת, אזי חס ושלום הקליפה רוכבת על הדיבור, כי מחשבה רוכבת על הדיבור, וזהו (לסוסת ברבבי פרעה", סוסים נקראים הדיבורים, וכשפרעה, היינו המחשבה וזה רוכבת עליו אזי דמיתך רעיתי יותר טוב אילו שותוק, אבל דבר היוצא מהלב נכנס בלב, פירוש בלב עליון על ידי ההבל כידוע. עכ"ל.

וכתב רבינו שג' דברים האלו הם 'נגד נפש רוח ונשמה שלו, ומזה כמעט מלא הזהר והראשית חכמה' וכו'. ויותר מפורט דיבר בקדשו מרן הרה"ק מרוזיין זי"ע (עירין קדישין דף יא.) ואלו דבריו: יש ג' כתרים, כתר תורה וכתר כוונה וכתר מלכות, ולעומת הג' כתרים הנ"ל יש שלשה בחינות נפש רוח ונשמה, האיש הזוכה לשלשה בחינות הנ"ל זוכה להשלשה כתרים הנ"ל. ומי שהוא פוגם בהשלשה בחינות פוגם גם כן בהשלשה כתרים. והאיש הזוכה לנשמה שהוא השער הגדול בהשלשה שערים הנ"ל נקרא איש אמת, וצריך האיש ההוא להיות כמו שאמר הכתוב (שמות טו ג) "ה' איש מלחמה ה' שמו", שהאיש מלחמה שזוכה לנשמה שהיא הצדיק יסוד עולם צריך להיות כה', כמו שה' הוא בכל מקום טומאה ובכל מקום ובכל מקום קליפה ואף על פי כן ה' שמו ואינו נופל ממדרגתו כלל, ככה האיש מלחמה אף שהוא בכל מקום קליפה לא יפול ממדרגתו כלל. אך איך יכולים לבוא לידי זה, הוא על ידי תיקון חטא אדם הראשון, כי מי שמתקן חטא אדם הראשון הוא זוכה להג' שערים הנ"ל. וידוע כי יש הבית ועליה, הנפש נקרא בית והנשמה נקרא עליה, על כן מי שמתקן חטא אדם הראשון וזוכה לנפש רוח נשמה נקרא איש וביתו באו. איש נקרא מצד הנשמה כנ"ל, וביתו מצד הנפש. וידוע כי סוד הגלות הוא כדי לברר הניצוצות מהמקום שגלו שם, ואי אפשר לברר ניצוצות אלא אותם אנשים שמתקנים חטא אדם הראשון. עכלה"ק.

ובדרך זו יתבאר מה שכתב רבינו שהוא 'כדי לקשט אותם שיוכלו לבא לפני יתברך בטהרה' וכו'. כמו שביאר מרן הרה"ק מרוזיין זי"ע (פאר לישרים דף סג.) את ענין שבירת הכלים, דהנה מחטא אדם הראשון שחטא בשעה עשירית והיו אז רוחות הרבה שנהרוא גם כן ביום זה והיו צריכין גופות ומחמת חטא אדם הראשון שפגם והכניס וזהמא בעולם ועירב טוב ברע והגיע פגמו מראש עד סוף כל הנבראים, ובלבל כל יצורי תבל לא נבראו הגופים הצריכין לאותן רוחות ונשארו גולמי כלים, וכשנכנס יום שבת קודש ובא ניחא לעולם נשתקעו אותן הרוחות בעומקא דתהומא רבה והן המה הקליפות. והנה אין דבר בעולם שאין בו חיות וניצוץ הקדוש המחיה ומהו"י את הדבר הזה, ובלתי יתבטל הדבר ההוא, והיו כלא היו בסוד "ואתה מחיה את כולם" (נחמיה טו) בסוד "ומלכותו בכל משלה" (תהלים קג ט), מראש כל המדרגות עד סוף תבל וארקא. והנה גם אותו החיות והניצוץ הקדוש הנגלה בין הקליפות במקום חושך וצלמות נקרא ה' ואל מקומו שואב לשוב אל שרשו, וזאת היא עיקר עבודת הצדיקים שבכל דור ודר העומדים לבקש ולקבץ את ניצוצות הקדושים הנפזרים בכל אפסי תבל וארקא להעלותם מעומק בור ודות ולהשיבו אל אביו שורש השרשים, ובה תלוי עיקר תיקון תיקון ימי עולם עד בוא ימים המקווים לנו בביאת גואל צדק בב"א, אשר אחד גאולת עולם תהיה לכל הניצוצות הקדושים וישיבו למקורן ויעלו ויתחדו כאחד ומיוחד, כי "ביום ההוא